

➔ ГІСТЬ РУБРИКИ

Керуючий партнер RULG – Ukrainian Legal Group

ІРИНА ПАЛІАШВІЛІ

В енергетичному секторі очікуються ті серйозніші інвестиційні проекти, яких так не вистачає в інших секторах економіки

Останні кілька місяців були найдинамічнішими за 20 років в плані змін у правовому режимі для нафтогазового сектора: тепер буде запропоновано менш привабливий режим, з відкритими преференціями для національних компаній, але з'являться реальні інвестиційні можливості

На сьогодні попит на юридичні послуги в секторі нафти та газу досить високий і продовжує зростати. Окрім цього, сектор нафти та газу – це одна з небагатьох галузей, в якій представники юридичного ринку прогнозують потужне зростання протягом наступних кількох років. Такий стан речей, безумовно, пов'язаний із тим, що нашій державі зараз потрібно розвивати власні енергетичні спроможності, щоб зменшити економічну вартість вироблених вітчизняних товарів. Безперечно, «Юридична газета» не могла залишитися осторонь такої актуальної теми й вирішила дізнатися більше у фахівців, які надають кваліфіковані юридичні послуги у

галузі нафти про те, наскільки перспективно компанії займатися обслуговуванням цього сегмента ринку. Своїми спостереженнями щодо того, які проблеми в законодавчому регулюванні сектору нафти та газу існують на сьогодні, з якими проблемами зазвичай стикаються практикуючі юристи у цьому секторі бізнесу, яка реакція бізнес-середовища на постійні зміни нормативного регулювання діяльності на ринку енергетики, а також яких саме тенденцій можуть очікувати ринок нафти та газу і його гравці, з нами поділилася експерт з багаторічним досвідом, Президент юридичної компанії «Українська правова група» Ірина Паліашвілі.

➤ **Бесіду вела Ольга ДЄДОВА,**
«Юридична газета»

Пані Ірино, вітку минулого року, а саме 22–24 липня, у Казахстані відбувся вже 6-й Форум юридичних фірм країн СНД. Ваша компанія проводила Форум від самого початку його заснування. Скажіть, будь ласка, чим особливим відзначився Форум минулого року?

Так, в азіатську частину світу ми вирушили вперше. Поїздка обіцяла бути надзвичайно цікавою, оскільки Казахстан все ж таки займає третє місце з розвитку економіки в регіоні СНД (варто зазначити, що для Форуму аббревіатура СНД розглядається винятково в економічному сенсі, а не в політичному, бо наш Форум поза політикою). А приймала нас відома казахстанська юридична фірма Aequitas – лідер національного казахстан-

ського ринку. Наші колеги з Aequitas блискуче прийняли Форум і також внесли частку свого національного колориту в нашу культурну програму. Саме завдяки їм на Форумі були присутні представники казахстанського парламенту та Верховного Суду, юристи з кращих національних юридичних фірм і провідних місцевих і міжнародних компаній, які працюють у Казахстані, – тобто нам продемонстрували найкращу частину свого юридичного співтовариства. Ми були в захваті від такого прийому.

Потрібно відзначити, що всі форуми дуже цікаві, і кожен по-своєму. Я завжди кажу, що якби Форум проводився на Місяці, а не на Землі, присутні все одно прекрасно провели б час. Основні учасники Форуму – це керуючі і старші партнери як

юридичних фірм з країн економічного регіону СНД, так і міжнародних юридичних фірм з усього світу. Приблизно 40–50 відсотків учасників заходу – це ветерани, які відвідують практично всі форуми. Серед учасників багато й нових людей. Між усіма складаються гармонійні відносини, завдяки чому атмосфера Форуму завжди тепла та дружня. До того ж, якщо місцева відома фірма, яка приймає Форум, показує все найкраще, що має країна, – це, звичайно, величезний плюс.

➤ **Яка основна ідея передувала 6-му Форуму, адже кожен з цих заходів має свою тему?**

Формат програми форумів у нас здебільшого однаковий. У перший день Форуму, який завжди випадає на середу, ми спілкуємося з юридичними фір-

мами країн СНД у неофіційній обстановці. Переважно розмовляємо російською мовою, проте багато іноземців приїждить уже в середу, тож ми забезпечуємо синхронний переклад на англійську. Насамперед ми обговорюємо внутрішні справи фірм СНД. По-перше, це проект міжюрисдикційних професійних стандартів у економічному регіоні СНГ, тобто етичні та професійні аспекти роботи юристів, до яких будь-які фірми, що діють на ринку регіону, можуть добровільно приєднатися. Цей проект на Форумі представляє Олександр Хвошинський, відомий фахівець у сфері юридичного бізнесу в країнах СНД.

Інша тема Форуму – антимонополярна. До нас на 3-й Форум, який відбувався у Санкт-Петербурзі, приїхав з Москви Ігор Артем'єв, Голова

Федеральної антимонопольної служби. Даний орган – еквівалент у Росії українського Антимонопольного комітету, а пан Артем'єв – відома в Росії особистість. На Форумі у своїй промові він зазначив, що голови антимонопольних комітетів та служб країн СНГ об'єдналися і створили власну організацію, а тому надалі пропонує приватним юристам, які працюють у антимонопольній сфері, також об'єднатися для майбутніх зустрічей та обміну інформацією й досвідом. Такою була ініціатива Петербурзького Форуму 2008 року. Потім декілька московських юрфірм об'єдналися і створили таку організацію сприяння конкуренції, і до неї також увійшли юридичні фірми з багатьох інших країн регіону. Вона існує й на сьогодні, і на кожному Форумі її представники розпові-

ФОТО ОЛЬГИ КУЗНЕЦОВОЇ «ЮРИДИЧНА ГАЗЕТА»

ПРОФІЛЬ

Ім'я та прізвище: Ірина Паліашвілі
Компанія: RULG – Ukrainian Legal Group
Посада: Керуючий партнер
Кількість партнерів у компанії: 2
Кількість юристів у компанії: 20
Ключові практики: інвестиції і корпоративне право, злиття і поглинання, фармацевтичний сектор і охорона здоров'я, нафтогазовий сектор і угоди про розділ продукції, праця, захист інтелектуальної власності, антимонопольне законодавство, антикорупційне законодавство, захист персональних даних, сільське господарство, нерухомість, будівництво, земля
Освіта: Київський державний університет ім. Тараса Шевченка, факультет міжнародних відносин і міжнародного права; магістр права і кандидат юридичних наук; George Washington University (Washington DC): LL.M. in International and Comparative Law
Юридичний стаж: 25 років
Попередні посади/досвід: До 1992 – головний юрист із зовнішньоекономічних зв'язків двох великих українських виробничих об'єднань «Електронмаш» і «Мікропроцесор», і також до 1990 р. паралельно викладала на кафедрі цивільного права юридичного факультету Київського державного університету

дають нам про останні новини в антимонопольній сфері. Крім того, коли збираються форуми глав антимонопольних комітетів на міжвладному рівні, як, наприклад, відбувалося в місті Бішкеку, то наші юрфірми також організовуються для проведення паралельної конференції, у якій брала участь і антимонопольний юрист з нашої фірми.

Інша ініціатива Форуму – це круглий стіл з митних питань. На Форумі минулого літа в Алматі основною його темою був Митний союз, хоча варто зауважити, що прямого відношення до України і багатьох інших країн, які брали участь, у Форумі, він не має. Коли ми перебували в Казахстані, то до Митного союзу вступали такі країни, як Росія, Білорусь, Казахстан, і всім було цікаво, як готується й відбувається цей процес. Дискусію вела

Галина Баландіна – представник провідної московської фірми «Пепеляев Групп», яка раніше працювала на російській митниці та має високе звання генерала. Працюючи ще в митних органах, пані Баландіна брала активну участь у підготовці Митного союзу, і делегати Форуму отримали чудову можливість поспілкуватися з безпосереднім учасником подій.

Визначальним днем для Форуму є четвер, коли збирається найбільша кількість людей і на знак гостинності до наших міжнародних гостей і глобального характеру нашої професії він проходить в основному англійською мовою (із синхронним перекладом російською). Цього дня оголошуються новини регіонів у такій послідовності: Європейська частина, потім Кавказ і Середня Азія. Огляд новин

проходить досить швидко. Розглядається, що нового відбулося упродовж року в регіонах, що нового в законодавстві та судовій практиці, що змінилося в інвестиційному кліматі, які галузі найпривабливіші для наших клієнтів, які новини в регулюванні нашої професії тощо. Це своєрідний віртуальний юридичний тур всіма країнами регіону. Проте найголовніше – це новини ринку.

Після цього слово беруть корпоративні юристи. Узагалі на даній конференції присутні переважно юридичні фірми, а корпоративні юристи приїжджають, так би мовити, погостювати. Проте організатори Форуму надають їм право виступати разом із юридичними фірмами з метою відкриття дискусії.

Минулого року ми запровадили новелу – інтерв'ю на кшталт Larry King Life / Pierce Morgan

Tonight, тобто у форматі інтерв'ю CNN. Залучали двох корпоративних юристів, знаних у регіоні. Одна з них – Наталя Тотахева, на той час головний юрист Jonson&Jonson в СНГ, а інший – Самат Аженов, начальник юридичного відділу міжнародної казахстанської компанії «Тенгішевройл», їх обох блискуче інтерв'ював Керівник відділу міжнародних програм «Пепеляев Групп» Олександр Домрін. Це було живе інтерв'ю, яке включало й провокаційні питання. Воно викликало неабиякий інтерес аудиторії, і слухачі отримали можливість ставити питання «в прямому ефірі». Після інтерв'ю ми всі зі змішаними почуттями жалю і радості вітали квітами та оваціями нашого великого друга Наталю Тотахева, яка завершила свою кар'єру корпоративного юриста і перейшла у своїй компанії на роботу в комерційній сфері.

Після секції корпоративних юристів наступною темою Форуму є юридичний маркетинг, учасники називають його support of legal market. Йдеться не лише про маркетинг, але й про компанії, які надають послуги юридичним фірмам. Тобто це консультаційні послуги, публікації, рейтинги і т.ін. Дані аналітичні компанії зазвичай представляють керуючі партнери юридичних фірм.

У п'ятницю зранку проводяться чотири предметні панелі Форуму, які постійно змінюються. Це можуть бути злиття і приєднання, інтелектуальна власність, у Казахстані, звичайно, – це нафта і газ, енергетичні ресурси, вирішення спорів тощо. Тема вирішення спорів повторюється щороку, проте кожного разу в новому ракурсі: в один рік це можуть бути спори з державою, в інший – виконання іноземних арбітражних судових рішень і т.д.

У п'ятницю по обіді зазвичай проводиться семінар workshop, наприклад, майстер-клас, який двічі проводив пан Хвоцинський. Це свого роду індивідуальні тренінги. Люди вибирають для себе два альтернативні. Останній раз у нас був тренінг із медіації, який проводили медіатори з Лондона. Також у нас відбувся workshop з податків.

Після конференції в нас завжди відбувається футбольний матч – Кубок Форуму. Грають Команда юристів з фірм країн, що приймає, проти команди Форуму, яка складається з делегатів від усіх інших країн. Для мене це улюблений, цікавий та яскравий момент заходу, хоч я ніколи й не вважала себе футбольним вболівальником, але завдяки Кубку Форуму вже трохи розу-

міюся на цій грі й стала футбольним фаном, вболіваю завжди за Команду Форуму (але, звичайно, перейду на бік команди приймаючої країни, якщо Форум проходить в Києві чи Тбілісі!). Проте коли на Форумі в Мінську також включили футбол до програми, то ми отримали величезне задоволення – здебільшого жіноче крило Форуму, з якого в основному складалася трибуна вболівальників, адже більшість чоловіків перебували на полі. На сьогодні, до речі, кількість жінок у складі Форуму збільшується, оскільки раніше керуючими партнерами в основному були чоловіки. (На щастя, за останні 7 років число жінок на Форумі зросло з 10 відсотків, як було на початку, приблизно до 35 відсотків.) Коментаторами футбольного змагання були Олександр Хвоцинський та Олександр Болквадзе із грузинської юридичної фірми. Коментують матч вони просто неперевершено.

І хто виграв матч?

Позаминулого року в Кубку Форуму перемогла команда юристів приймаючої країни – Білорусі, але в Алматі Команда Форуму взяла реванш у грі проти казахстанських юристів! Хочеться наголосити, що в Алматі врятував ситуацію Ільгар Мехта, Керуючий партнер азербайджанської фірми «Еквіта», саме він стояв на воротах та робив це настільки професійно, що ми не вірили своїм очам. З гордістю можу сказати, що великий внесок у перемогу зробив і юрист нашої фірми Ярослав Шкворець. Саме такий вигляд має основна програма Форуму. Щоправда, вечірні заходи у нас також досить активні. Першого дня – Welcome reception, у четвер Gala Dinner, а на завершення – Folk Dinner, що являє собою похід до ресторану в національному стилі приймаючої країни з виступом фольклорних артистів.

Користуючись нагодою, хочу запросити керуючих партнерів українських юридичних фірм, які мають міжнародні амбіції (з усіх регіонів нашої країни!) взяти участь у 7-му CIS Local Counsel Forum, який пройде 6–8 червня 2012 р. в Єревані, а 11 червня відбудеться також захід у Тбілісі. Детальна інформація на сайті <http://www.rulg.com/cisforum/> Реєстрація розпочнеться на початку квітня.

Чим для Вас особисто, а також для Вашої компанії відзначився період кінця минулого року та початок нового?

Наша команда розпочала свою юридичну практику на українському ринку близько 20

років тому і завжди спеціалізувалася на наданні всебічної юридичної підтримки міжнародним корпоративним клієнтам з різних секторів економіки, які займаються бізнесом в Україні та інших країнах СНД, а також наданням послуг місцевого консультанта для міжнародних юридичних фірм. За 20 років практики ми пережили з нашими клієнтами всі стадії формування українського ринку, і нинішній період не можна назвати найпростішим: він відрізняється тривалою кризою в глобальній економіці в поєднанні з нашими національними складнощами, що, в свою чергу, викликає занепокоєння у тих інвесторів, які вже працюють на ринку, і стримує нові інвестиції. Як результат – дуже низька активність на ринку злиттів і поглинань та фондовому ринку, обмежена кількість нових серйозних проектів. На щастя, наші діючі клієнти продовжують, незважаючи на труднощі, розвивати свій бізнес у нашій країні, і ми робимо все можливе, щоб їх підтримати.

Тому, підсумувавши результати 2011-го і початку 2012 року, ми можемо сказати, що цей час був вдалим для нашої компанії за багатьма показниками. За останній рік ми посилили

нашу практику в різних галузях права, таких як інвестиції, злиття і поглинання, фармацевтичний сектор і охорона здоров'я, сільське господарство, нерухомість, будівництво, земля, праця, захист інтелектуальної власності, антимонопольне, антикорупційне законодавство, захист персональних даних тощо. Ми продовжуємо розвиток однієї з найсильніших наших практик у сфері нафти і газу та угод про розподіл продукції.

У плані тенденцій юридичного ринку на цей рік, ми й надалі вважаємо, що середні, динамічні та гнучкі юридичні фірми (15–25 досвідчених юристів-універсалів з додатковими спеціалізаціями) є найбільш пристосованими до швидких змін, у тому числі кризових змін у сучасній економіці України. Але, звичайно, якщо ситуація зміниться, то будемо мінятися і ми, зокрема, думатимемо про можливі варіанти розширення і про нові реформи!

Однією зі спеціалізацій Вашої компанії є нафта і газ. Поділіться, будь ласка, власними спостереженнями які проблеми в законодавчому регулюванні сектору нафти і газу існують на сьогодні?

Саме в нафтогазовому секторі (і в енергетичному секторі в цілому) очікуються ті найсерйозніші інвестиційні проекти, яких так не вистачає в інших секторах економіки. Ми щороку публікуємо статтю в провідних міжнародних професійних виданнях з річним аналітичним оглядом правового режиму для нафтогазового сектора, і нова стаття з оглядом за 2011-й і початок 2012 р. виходить буквально наступного тижня, тож ми готові поділитися своїм висновками, як кажуть, за гарячими слідами.

Треба відзначити, що ситуація нині розвивається дуже динамічно, тому те, що ми обговорюємо сьогодні, може змінитися або отримати подальший розвиток у найближчі дні й тижні. Так, на сьогодні можна виділити наступні ключові тенденції в секторі: преференційний режим і посилення ролі українських національних компаній (особливо з часткою державної власності) на законодавчому рівні, зокрема видача спеціальних дозволів на користування надрами компаніям з частковою державою 25% і вище без аукціонів, чи обов'язкова участь національної компанії (з часткою держави, яка поки чітко не визначена) як партнера міжнародного інвес-

тора на угоду про розділ продукції. При цьому всі розуміють, що в національних компаній бракує коштів і технічних можливостей, тому вони розраховують на фінансування з боку інвесторів.

Підготовлено зміни в законодавстві, які нарешті дозволять передавати права надрокористування інвесторам або використовувати їх як заставу, що вперше створить умови для розвитку цивілізованого сучасного ринку в секторі. Адже використовуваний на сьогодні правовий інструмент для інвестицій у нафтогазовий сектор – договори про спільну діяльність, не дає ніяких прав інвестору на користування надрами. Крім того, цей інструмент, з одного боку, пропонувався державою інвесторам як основний і практично єдиний, а з іншого, був скомпрометований цією ж державою численнями на нього атаками та обмеженнями з боку держорганів та судів. А нафтогазові проекти потребують значних коштів, розробляються на тривалий термін і несуть в собі серйозні комерційні та політичні ризики – тому гра в кішки-мишки з договорами про спільну діяльність інвесторам набридла, і вони чекають або кардинальних змін в плані законодавчого закріплення можливості передавати права надрокористування, або можливості створювати СП і отримувати на них спеціальні дозволи, або проектів у рамках режиму угод про розподіл продукції. На жодних інших умовах серйозні інвестори вкладати кошти в український нафтогазовий сектор не готові.

З якими проблемами зустрічаються юристи Вашої компанії за час ведення справ у секторі нафти і газу? Які зміни в законодавчому регулюванні цього сектора можна очікувати в найближчий рік?

Архаїчне і запутане законодавство, але найголовніше – відсутність політичної волі і, як результат, втрата довіри до держави і національних компаній як партнерів для інвестицій у сектор. Останні декілька місяців були найбільш динамічними за 20 років у плані змін у правовому режимі для нафтогазового сектора. Вимальовується основна тенденція: багато років правовий режим був більш ліберальним, але інвестори на практиці в сектор не допускалися. Тепер буде запропонований менш привабливий режим, з відкритими преференціями для національних компаній, але з'являться реальні інвестиційні можливості. Ці зміни ще не завершені, тому зарано говорити про результати і про те, як на них

відреагує інвестиційне співтовариство, чи прийме воно нові правила гри, чи будуть реформи достатніми для того, щоб повернути довіру і домогтися серйозних інвестицій.

Яких тенденцій можна очікувати у 2012 році? Чого може очікувати ринок та його гравці?

Головна подія, на яку очікують всі, – це тендери (конкурси) на угоди про розподіл продукції (УРП) по Олескій та Юзівській ділянках. Самі тендери поки не оголошені, але є вже дві постанови Кабінету Міністрів України № 1297 та № 1298 від 30 листопада 2011 р., які містять ключові умови майбутніх тендерів. До участі в цих тендерах готуються багато інвесторів, і по тому наскільки прозоро та цивілізовано будуть підготовлені та проведені ці тендери, все інвестиційне співтовариство судитиме про перспективи сектора в цілому.

Поділіться, будь ласка, з читачами «Юридичної газети» досягненнями Вашої компанії у секторі нафти і газу.

Нафтогазовий сектор дійсно є однією з основних галузей, в яких спеціалізується наша фірма з самого її створення в 1992 році. Крім того, ми володіємо спеціальними знаннями і досвідом в галузі угод про розподіл продукції, оскільки наша фірма готувала відповідний закон і потім представляла Hunt Oil, одного з основних учасників конкурсу на Прикерченську ділянку в глибоководді Чорного моря в 2006 році. Пізніше, у 2009–2010 роках, я виступала незалежним експертом у спорі компанії Vapco, яка виграла цей конкурс, з українським урядом у міжнародному арбітражі в Стокгольмі. Ми постійно публікуємося в провідних міжнародних професійних виданнях, виступаємо на спеціалізованих конференціях. Так, у травні 2012 року я виступатиму з черговим річним оглядом на 17-й конференції Balkan and Black Sea Petroleum Association (BBSPA) у Відні.

Варто зазначити сказати, що ми концентруємося в останні декілька років тільки на українському ринку, хоча раніше працювали також за проектами в Росії, Казахстані, Азербайджані та Грузії. Нашою командою накопичений величезний досвід, який ми використовуємо на благо наших клієнтів, серед яких великі європейські та американські нафтогазові компанії, а також низка міжнародних юридичних фірм, що ведуть нафтогазові проекти, коли ми виступаємо в якості їх місцевого консультанта в Україні. **✎**

ФОТО ОЛЬГИ КУЗНЕЦОВОЇ «ЮРИДИЧНА ГАЗЕТА»

